



**VIJEĆE BOŠNJAČKE NACIONALNE MANJINE  
SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE**

Andrije Hebranga br.25 44 000 Sisak MB 1768999  
Tel/fax 00385 44 537 117, mob: 099 / 310 99 06

---

**PREDMET: Program obilježavanja genocida u Srebrenici 11.07. ( Potočari )**

**UVODNI DIO:** Program obilježavanja genocida u Srebrenici 11.07. ( Potočari ) temeljem Odluke predsjednika VBNM SMŽ potrebno je zasebno obraditi u formi Programa, te je Komisija za izradu Programa rada VBNM SMŽ sačinila posebni Program za obilježavanje genocida u Srebrenici 11.07. ( Potočari ). S tim u svezi ovaj Program se smatra sastavnim dijelom Programa rada VBNM SMŽ za tekuću godinu, te se kao takav tretira i u smislu izvršenja Programa vijeća, kao u provedbenom dijelu tako i u financijskom dijelu izvršenja Programa rada vijeća.

**OPIS PROGRAMA:**

Opravdanost izrade ovakvog Programa i više je nego opravdan a iz više razloga te s tim u svezi navodimo pojedine točke Programa:

1. Nacionalni interes bošnjačkog naroda za obilježavanjem genocida u Srebrenici.
2. Ukazivanje na razmjere tragedije i stradavanje bošnjačkog naroda u proteklom ratu
3. Podizanje svijesti kako bošnjačkog naroda i generacija koje dolaze, tako i sve-ukupne javnosti u RH i šire.
4. Vrednovanje i odavanje počasti: poginulim, invalidima, raseljenim i prognanim te djeci bez jednog ili oba roditelja itd. Domovinskog rata u R BiH.
5. Organizirati komemorativni skup u povodu odlaska u Srebrenici u sjedištu SMŽ
6. Obilazak i odavanje počasti na mjestima stradanja Bošnjaka širom R BiH za koje se Vijeće odluči u narednoj godini posjetiti.
7. Završni komentar

**IZVORI FINACIRANJA:**

1. Osnovni izvor financiranja za izvršenje ovog Programa jesu dotacija iz proračuna SMŽ.
2. Dotacije putnika ( učesnika ) u obilježavanju dana genocida u Srebrenici.
3. Dotacije iz proračuna bošnjačkih asocijacija na dobrovoljnoj osnovi
4. Ostali prihodi ( dobrovoljni prilozima, humanitarni rad itd. ).

**RAZRADA PROGRAMA:**

**1. Nacionalni interes bošnjačkog naroda za obilježavanje genocida u Srebrenici**

Smatramo da je u pitanju nacionalni interes bošnjačkog naroda da svake godine obilježi 11.07. dan genocida i stradanja bošnjaka u tzv. zaštićenoj zoni UN-a Srebrenice iz više razloga.

Naime, opće je već poznato da je stradanje bošnjačkog naroda u R BiH najveće stradanje jednog naroda poslije II-svjetskog rata na području današnje Evrope, što potvrđuju razni izvještaji, dokumenti, deklaracije Vijeća evrope i više država članica Evropske unije kao i deklaracija Sabora RH, te više pravomoćno izrečenih presuda Međunarodnog suda u Den Hagu za ratni zločin i genocid na području R BiH a poglavito za genocid koji se dogodio bošnjačkom narodu u tada zaštićenoj zoni UN-a Srebrenica 11.07. 1995. god. kada je ubijeno **8.372** žrtve, a prisilno raseljeno preko 50,000 ljudi od strane vojnih, paravojnih i policijskih snaga Bosanskih srba, te se kao takav tretira u svim relevantnim strukturama međunarodne zajednice.

Tim više bošnjaci i ukupna populacija bošnjačkog naroda treba i mora da ima poseban odnos kada je ovaj datum u pitanju, a još veću dimenziju dati na činjenicu da se ovakvo zlo nikad ne zaboravi, kako se ne bi ponovilo bilo kojem narodu na ovim i širim prostorima jer to što je učinjen genocid jednom narodu odraz je stanja međunarodne zajednice spram ukupnih odnosa u društvu i društvima na ovim područjima, što su najviše osjetili bošnjaci diljem R BiH a poglavito na onim područjima gdje su bili u manjini.

## **2. Ukazivanje na razmjere tragedije i stradavanje bošnjačkog naroda u proteklom ratu**

Ukazivanje na razmjere tragedije i stradavanja bošnjačkog naroda u proteklom ratu, jedna je od bitnih činjenica da se ukaže, temeljem argumenata i činjenica, kako narodu i naraštajima bošnjačkog naroda na sveukupnu tragediju stradavanja bošnjaka u proteklom Domovinskom ratu iz više razloga:

- a). da zločin koji je podčinjen nad bošnjačkim narodom ne bude nikad zaboravljen
- b). da se ističe promicanje pravednog obrambenog Domovinskog rata u R BiH
- c). da se putem tribina, pisanih i elektronskih medija ukazuje na gore iznesene podatke i činjenice.
- d). da se obilježavaju bitni datumi, kao što su dženaze ( sahrane ) stradalnika, mjesta stradanja u raznim dijelovima R BiH i gradovima
- e). da se putem raznih publikacija: knjige, autentična svjedočenja učesnika, raznih nevladinih i vladinih udruga, akademske zajednice u R BiH, pravomoćno izrečenih presuda za počinjeni ratni zločin ukazuje na činjenicu da je zločin koji je počinjen nad bošnjacima diljem R BiH nešto što se nikome u budućnosti ne bi smjelo ponoviti.

## **3. Podizanje svijesti, kako bošnjačkog naroda i generacija koje dolaze, tako i sve ukupne javnosti u R H i šire.**

Temeljem činjenica i argumenata potrebno je konstantno ukazivati na podizanju svijesti o razmjerima stradavanja bošnjačkog naroda, kako među bošnjacima tako i u zajednici u kojoj bošnjaci žive. Ovdje se ne radi niti o kakovom iznalaženju "alibija" traženja sažaljenja ili bilo čega što bi derogiralo žrtve proteklog rata, već upravo suprotno da javnost bude u pozitivnom smislu senzibilizirana na sveukupna dešavanja u Domovinskom ratu u R BiH.

Ovdje se podrazumijeva da se u sredinama u kojima je u bilo kojem obliku bošnjački narod organiziran, kroz manjinska vijeća, udruge, političke stranke itd. pokuša djelovati na relevantne subjekte društvenog života da ovakav Program i slične programe promoviraju i ukazuju na potrebu da isti budu u svoj svojoj punini provedeni.

## **4. vrednovanje i odavanje počasti: poginulim, invalidima, raseljenim, djeci bez jednog ili oba roditelja itd. Domovinskog rata u R BiH**

U ovom dijelu Programa bitno je naglasiti da pored ostalih razloga za ovakav Program i provedbu istog uključuje slijedeći faktori društva:

- a). da se svake godine obilježi i klanja dženaza ( sahrana ) žrtava u Memorijalnom centru u Potočarima, te na dostojan način pokloni žrtvama Srebrenice
- b). da se oda dužna počast svim stradalima ( manifestacije vjerskog, kulturnog, humanitarnog sadržaja ),
- c). da se kod svakog obilježavanja pokuša realizirati humanitarni dio Programa, u smislu donacije "Fondu djeci Srebrenice bez oba roditelja"
- d). da se na obilježavanje dana pada Srebrenice 11.07. obavezno pozivaju čelnici i ljudi iz političkog, kulturnog, humanitarnog, vjerskog itd. života, te da se uvijek pokuša u konvoj uključiti omladina iz reda bošnjačkog naroda a svakako i iz reda svih naroda.

## **5. Organizirati komemorativni skup u povodu odlaska u Srebrenicu u sjedištu SMŽ**

Pod ovom stavkom naglašavamo da bi bilo od velike važnosti u sjedištu županije organizirati komemorativni skup, upriličen stradanju bošnjačkog naroda u zaštićenoj zoni Srebrenica. Svakako bi trebalo na prikladan način obilježiti ovaj dan, u smislu organizacije tribina, predavanja svjedočenja itd. od strane eminentnih predavača, te na komemoraciju svakako pozivati sve građanstvo, predstavnike političkog i društvenog života kako bi se i ovakvim putem upoznalo šire građanstvo o razmjerima stradanja bošnjačkog naroda i poslala poruka da se stradanja bošnjaka kako u zaštićenoj zoni UN-a Srebrenica tako i širom R BiH nikad ne zaboravi.

## **6. Obilazak i odavanje počasti na mjestima stradanja Bošnjaka širom R BiH za koje se Vijeće odluči u narednoj godini posjetiti.**

Kako se već tradicionalno u organiziranom obliku odlazi na dan pokopa 11.07. žrtava Srebrenice u Potočare, te iz iskustva organizatora i putnika da je put i sama organizacija, kao i protokol koji nalaže organizator dosta naporni i zahtjevni, a da bi se otklonili mogući problemi ukazala se potreba da se poslije pokopa žrtava u Potočarima organizira obilazak jednog od gradova ili mjesta gdje su stradali bošnjaci, te da se organizira prenočište za sve putnike konvoja kao što su npr. ( pijaca Markale u Sarajevu, mezarje Kovači Sarajevo, Ahmići, Prijedor, Mostar itd. ).

Pod ovom stavkom bitno je napomenuti da se ovaj dio Programa smatra bitnim za sveukupnu provedbu Programa kako bi interes osoba koje posjećuju Potočare bila stimulirana činjenicom da se vrši obilazak jednog od mjesta u BiH sa noćenjem iz opravdanih razloga, glede je put dosta zahtjevan.

## **7. Završni komentar**

Iz gore iznijetog prijedloga Programa obilježavanja genocida u Srebrenici 11.07. razvidno je da je isti opravdan da bude obrađen u formi posebnog Programa, kako bi isti u dugoročnom planu bio ne upitan glede je od nacionalne važnosti za bošnjački narod.

Opravdanost ovog Programa ističemo i u činjenici da je svake godine interes putnika na dženazu ( sahranu ) u Potočare 11.07. vrlo veliki, te da se pokušava svake godine animirati ljude koji do sada nisu bili nazočni dženazi ( sahrani ) u Potočarima.

Također ističemo činjenicu da su podršku ovakvom Programu u usmenim razgovorima sa predsjednikom Vijeća podržali predstavnici županijske vlasti, tim više što su već treću godinu predstavnici županije sudionici konvoja za Srebrenicu.

Ističemo da je za provedbu ovog Programa iz dosadašnjih iskustava potrebno predvidjeti minimalna sredstva u iznosu od 25,000,00 kn. o čemu je svoj stav zauzela i Komisija za izradu financijskog plana i programa, kao i usvajanjem istog na XVIII sjednici VBNM SMŽ dana 30. 09. 2010. god.

S toga predlažemo vijećnicima da ovaj Program podrže i usvoje sa svim primjedbama i prijedlozima, te da se isti u konačnoj verziji tretira kao sastavni dio sveukupnog Programa plana i rada VBNM SMŽ.

#### **Članovi Komisije za izradu rada Programa VBNM SMŽ**

1. Šaban Kadrić - predsjednik Komisije \_\_\_\_\_
2. Omer Hamzagić – član \_\_\_\_\_
3. Mirela Čehić – član \_\_\_\_\_